

Svet
Evropske unije

Bruselj, 14. junij 2021
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2018/0228(COD)

6115/2/21
REV 2 ADD 1

TRANS 72
FIN 107
CADREFIN 61
POLGEN 22
REGIO 18
ENER 39
TELECOM 59
COMPET 98
MI 85
ECO 24
CODEC 186
PARLNAT 135

UTEMELJITEV SVETA

Zadeva:	Stališče Sveta v prvi obravnavi z namenom sprejetja UREDBE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1316/2013 in (EU) št. 283/2014 – utemeljitev Sveta – Svet sprejel 14. junija 2021
---------	--

I. UVOD

1. Komisija je 6. junija 2018 sprejela predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi Instrumenta za povezovanje Evrope (IPE) ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1316/2013 in (EU) št. 283/2014 kot enega od predlogov v zvezi z večletnim finančnim okvirom (v nadaljnjem besedilu: VFO). Namen tega predloga je vzpostaviti pravno podlago za program IPE za obdobje po letu 2020.
2. V Evropskem parlamentu sta bila kot vodilna skupaj odbora izbrana Odbor za industrijo, raziskave in energetiko (ITRE) ter Odbor za promet in turizem (TRAN). O poročilu sta odbora glasovala skupaj novembra 2018, decembra 2018 pa je bilo potrjeno tudi na plenarnem zasedanju. V novem zakonodajnem obdobju so bili za soporočevalce v zvezi s tem predlogom imenovani Dominique RIQUET (Renew, FR), Marian-Jean MARINESCU (EPP, RO) in Henna VIRKKUNEN (EPP, FI).
3. Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel 19. septembra 2018.
4. Evropski odbor regij je svoje mnenje sprejel 10. oktobra 2018.
5. Svet PTE je po razpravah na tehnični ravni v skupini prijateljev predsedstva na seji 3. decembra 2018 dosegel dogovor o delnem splošnem pristopu glede predloga. Nato so potekala tristranska pogajanja z Evropskim parlamentom. Elementi, ki so v besedilu delnega splošnega pristopa navedeni v oglatih oklepajih, v tej fazi niso bili vključeni v pogajanja, saj je bil za oblikovanje stališča Sveta o teh delih najprej potreben večji napredek na horizontalni ravni, vključno s političnimi smernicami Evropskega sveta o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027.

6. Odbor stalnih predstavnikov se je 13. marca 2019 seznanil s poročilom o napredku¹ in potrdil skupni dogovor, ki odraža trenutno stanje pogajanj z Evropskim parlamentom, doseženo na trialogu 7. marca 2019. Evropski parlament je ta skupni dogovor potrdil tudi na plenarnem zasedanju 17. aprila 2019, ko je sprejel stališče v prvi obravnavi.
7. Evropski svet je po zasedanju od 17. do 21. julija 2020 izdal politične smernice za vse zadeve, povezane z večletnim finančnim okvirom (glej dok. 00010/20). Da bi nadaljevali pogajanja z Evropskim parlamentom, je Skupina prijateljev predsedstva (IPE) pripravila revidiran mandat², ki ga je Coreper odobril 23. septembra 2020.
8. Nato so 26. oktobra, 11. decembra 2020 in 22. januarja 2021 potekali trije neformalni trialogi.
9. Na zadnjem trialogu 11. marca 2021 je bil v skladu z mandatom, ki ga je Coreper podaljšal 10. marca 2021, dosežen splošni začasni dogovor med Svetom in Evropskim parlamentom. Odbor stalnih predstavnikov je 24. marca 2021 potrdil končno kompromisno besedilo, kot je bilo dogovorjeno na trialogu.
10. Na skupni seji odborov TRAN in ITRE Evropskega parlamenta 15. aprila 2021 je bilo potrjeno isto začasno kompromisno besedilo. Predsednika odbora TRAN in ITRE sta 23. aprila 2021 predsedniku Odbora stalnih predstavnikov poslala pismo, v katerem sta ga obvestila, da bosta – če bo Svet svoje stališče v prvi obravnavi sprejel v skladu z doseženim splošnim začasnim dogovorom – na plenarnem zasedanju priporočila, naj Parlament v drugi obravnavi brez sprememb sprejme stališče Sveta, potem ko ga bo pregledala pravno lingvistična služba.

¹ ST 7207/19, 7207/19 ADD 1 in 7207/19 COR 1.

² ST 11137/20.

II. CILJ

11. Splošni cilj te uredbe je vzpostaviti pravno podlago za program IPE za obdobje po letu 2020. Splošni cilj IPE je izgradnja, razvoj, posodobitev in dokončanje vseevropskih omrežij na prometnem, energetske in digitalnem področju ter spodbujanje čezmejnega sodelovanja na področju energije iz obnovljivih virov ob upoštevanju dolgoročnih zavez glede razogljičenja ter ciljev glede povečevanja evropske konkurenčnosti, pametne, trajnostne in vključujoče rasti, teritorialne, socialne in ekonomske kohezije ter povezovanja notranjega trga in dostopa do njega, s poudarkom na sinergijah med prometnim, energetske in digitalnim sektorjem.

III. ANALIZA STALIŠČA SVETA V PRVI OBRAVNAVI

Postopkovni okvir

12. Parlament in Svet sta se pogajala na podlagi predloga Komisije, da bi dosegla dogovor kmalu v drugi obravnavi podlagi stališča Sveta v prvi obravnavi. Besedilo osnutka stališča Sveta v celoti odraža kompromis, ki sta ga dosegla sozakonodajalca.

Povzetek glavnih vprašanj

13. Stališče Sveta v prvi obravnavi vsebuje naslednje glavne elemente, o katerih sta sozakonodajalca dosegla dogovor:

Horizontalne določbe in določbe, povezane s prometom:

14. civilno-vojaška dvojna raba prometne infrastrukture: Da bi omogočili dvojno civilno-obrambno uporabo infrastrukture jedrnega ali celovitega omrežja TEN-T, stališče Sveta v prvi obravnavi opredeljuje dodatne posebne pogoje za upravičenost, ki se bodo uporabljali za ukrepe v zvezi s prilagoditvijo omrežja za civilno-obrambno dvojno rabo.

15. Upravičeni ukrepi: Sozakonodajalca sta se dogovorila, da ukrepe, upravičene do financiranja, razširita na številne projekte, ki bodo med drugim zajemali čezmejne povezave in manjkajoče povezave iz dela III Priloge, pomorska pristanišča in pristanišča na celinskih plovnih poteh v celovitem omrežju ter čezmorske države in ozemlja, da bi se izboljšala povezljivost obrobni in izoliranih ozemelj.
16. Stopnje sofinanciranja (promet in energetika): Sozakonodajalca sta se dogovorila, da bosta ohranila načelo razlikovanja stopenj sofinanciranja med različnimi vrstami ukrepov, da bi se IPE osredotočil na najpomembnejše ukrepe, zlasti na čezmejne projekte. Najvišje stopnje sofinanciranja so se povišale v podporo številnim ukrepom, katerih cilj so zlasti integrirane upravljalne strukture, kot so skupna podjetja, in sinergije. Ti ukrepi se med drugim nanašajo na interoperabilnost med pomorskimi, celinskimi plovni potmi in železnico, IPE pa se bo še naprej osredotočal na čezmejne ukrepe. Poleg tega se bo namenski znesek iz IPE uporabil za dokončanje manjkajočih večjih čezmejnih železniških povezav med kohezijskimi državami v podporo delovanju enotnega trga, za ta znesek pa se bodo uporabljala pravila o sofinanciranju prenosa iz Kohezijskega sklada v IPE.
17. Proračun IPE: Stališče Sveta v prvi obravnavi odraža proračunske zneske, o katerih so se voditelji in voditeljice držav in vlad dogovorili na zasedanju od 17. do 21. julija 2020. Poleg tega so bile določbe glede zneskov, prerazporejenih iz Kohezijskega sklada, usklajene z ustreznimi določbami uredbe o skupnih določbah.
18. Določba o vzajemnosti: Sozakonodajalca sta se dogovorila, da bosta vključila določbo, ki zagotavlja vzajemno sodelovanje pravnih subjektov s sedežem v Uniji v enakovrednih programih tretjih držav, ki sodelujejo v programu IPE.

19. Več drugih določb je bilo spremenjenih zaradi horizontalnega pristopa Sveta k vsem zadevam, povezanim z VFO. Te zadevajo zlasti vzpostavitev programa v členu 1 za obdobje 2021–2027 ter določbe o kumulativnem in alternativnem financiranju. Da bi zagotovili kontinuiteto pri nudenju podpore na zadevnih področjih politike in omogočili izvajanje od začetka večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, je bila tudi uvedena določba o retroaktivni uporabi od 1. januarja 2021.

Določbe o energiji:

20. čezmejni projekti na področju energije iz obnovljivih virov: Svet je v duhu dodelitve določenega odstotka sredstev za podnebne cilje povečal znesek, ki se lahko dodeli za čezmejne projekte na področju energije iz obnovljivih virov, in predvidel morebiten prenos preostalih dodeljenih sredstev v mehanizem za financiranje obnovljivih virov energije, če bo dejansko tržno uvajanje čezmejnih projektov na področju energije iz obnovljivih virov zaostajalo.
21. Merila za dodelitev in delovni programi: Svet je zahteval tudi skladnost z načelom „energetska učinkovitost na prvem mestu“ pri opredelitvi meril za dodelitev in pozval, naj se v delovnih programih posebna pozornost nameni ukrepom, namenjenim nadaljnjemu povezovanju notranjega energetskega trga, odpravi energetske izolacije in odpravi ozkih grl v elektroenergetskih povezavah.

Digitalne določbe:

22. Sinergije ukrepov: Cilj stališča Sveta v prvi obravnavi je čim bolj povečati sinergije med ukrepi, ki jih podpira program, v zvezi s spodbujevalci socialno-ekonomskega razvoja na določenem območju in ravno financiranja, ki je potrebna za vzpostavitev digitalne infrastrukture. Čeprav podpira najsodobnejšo povezljivost za spodbujevalce socialno-ekonomskega razvoja, si prizadeva tudi za celovito pokritost okoli njih, vključno z gospodinjstvi, saj bi bilo neekonomično, če bi vrzeli na področjih, ki so že zajeta, odpravljali pozneje.

23. Digitalna infrastruktura: Da se zagotovi, da bo IPE še naprej osredotočen na financiranje infrastrukture, bodo posamezne digitalne storitve in aplikacije, kot so tehnologije razpršene evidence ali umetna inteligenca, ostale zunaj področja uporabe programa, saj jih je mogoče obravnavati z drugimi instrumenti financiranja, kakršen je Digitalna Evropa.
24. Teritorialna kohezija: Da bi povečali teritorialno kohezijo Unije, je v stališču Sveta v prvi obravnavi poudarek na vzpostavitvi in, kjer že obstaja, zagotavljanju redundance za osrednjo infrastrukturo, ki povezuje najbolj oddaljene regije, otoke, čezmorske države in ozemlja prek teritorialnih voda in izključnih ekonomskih con držav članic.
- V zvezi s tem je namen stališča Sveta tudi dopolniti zagotavljanje ustrezne povezave med terabitnimi zmogljivostmi in evropskimi viri visokozmogljivega računalništva.
25. Upravičeni subjekti: Seznam upravičenih subjektov je bil razširjen tudi na skupna podjetja in pravne subjekte s sedežem v čezmorskih državah in ozemljih, pridruženih IPE. Poleg tega je bila dodana klavzula, ki zagotavlja, da pravni subjekti s sedežem v tretji državi, pridruženi programu, in pravni subjekti s sedežem v Uniji, ki so neposredno ali posredno pod nadzorom tretje države in/ali državljanov tretjih držav in/ali subjektov s sedežem v tretji državi, niso upravičeni do sodelovanja v nobenem ukrepu ali v nekaterih ukrepih iz ustrezno utemeljenih varnostnih razlogov.

IV. SKLEPNA UGOTOVITEV

26. Stališče Sveta poudarja glavni cilj predloga Komisije in v celoti odraža kompromis, dosežen v okviru neformalnih pogajanj med Svetom in Evropskim parlamentom ob podpori Komisije.

27. Svet zato meni, da je njegovo stališče v prvi obravnavi uravnoteženo zastopa izid pogajanj in da bo imela uredba, ko bo sprejeta, še naprej ključno vlogo pri izgradnji, razvoju, posodabljanju in dokončanju vseevropskih omrežij na področju prometa, energetike in digitalizacije.
-